

[Time:3 Hrs]

Company Secretarial Practice II

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
- 1. All questions are compulsory.**
 - 2. Figures to the right indicate full marks.**
 - 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.**

Q.1 A Select the most appropriate answer from the option given below (Any Ten out of Twelve) 10

- A director is a person from a group of _____ who leads or supervises a particular area of a company. (managers, leaders, supervisors, directors)
- Any person who is competent to enter into a/an _____ can become a director. (agreement, contract, bond, public)
- The _____ are liable where they enter into contracts ultra-vires the Memorandum or Articles or ultra-vires their powers. (Directors, Managers, Supervisors, Leaders)
- _____ Directors of a company are appointed by the promoters and their names are mentioned in the Articles. (First, Second, Substitute, Bond)
- The first directors must sign the prospectus before it is filed and issued to the _____. (public, shareholders, ROC, Auditor)
- _____ have a right to remove the elected director if they so desire. (public, shareholders, ROC, Auditor)
- Under Section 165 of the Act, the Board has a duty to forward a copy of the Statutory Report at least _____ before the statutory meeting to every member of the company. (21 days, 30 days, 45 days, 50 days)
- Only a _____ of the company can be appointed as a Chairman. (Manager, Founder, Director, Auditor)
- _____ is a person authorized to review and verify the accuracy of financial records and ensure that companies comply with tax laws. (Manager, Auditor, Director, ROC)
- The duties of an auditor have been extended by the insertion of sub-section (1A) of section 227 under the Companies (Amendment) Act _____. (1965, 1956, 1952, 1962)
- Every annual general meeting shall be called during business hours, that is, between _____ and 6 p.m. (10 a.m., 9 a.m., 9.30 a.m., 10.30 a.m.)
- The first board meeting is mandatory to be held within _____ of the incorporation of the company. (21 days, 30 days, 45 days, 50 days)

B State whether the following statements are True or False (Any Ten out of Twelve) 10

- i. The process of converting electronic holdings of securities is known as materialization.
- ii. A single DRF is used to rematerialize securities of more than one company.
- iii. Depository acts as a central system where all the securities are held in electronic form. It keeps a record of all the transactions.
- iv. BOSS is currently operating in 25,000 Trader Workstations located across over 359 cities in India.
- v. Section 21 of the securities contract regulation act, 1956, provides that the central government can make it mandatory for a public limited company to get its shares /securities listed on the recognized stock exchange.
- vi. When a company offers its shareholders a scrip dividend, it offers them the choice to receive dividends in the form of more shares or in cash.
- vii. Dividend has to be paid within 30 days from the date of declaration.
- viii. Statutory reports are mandatory under the Companies Act, 2013.
- ix. The Companies Act, 2013 received the assent of the President of India on 29th August, 2013 which introduced new provisions resulting in stringent penalties for non-compliance of rules under the new Act.
- x. Board report provides useful information about the progress of the company to its shareholders as well as others.
- xi. Auditor's report is a statutory report of the company which states whether the accounts of the company are made in accordance with provisions of the Act.
- xii. Final Dividend is generally declared at an AGM.

Q.2 Answer Any Two of the following. 15

- a. Define Director. Explain his/ her legal position in a company.
- b. What are the rights of a Company Auditor?
- c. Discuss the process of removal of Directors.

Q.3 Answer Any Two of the following. 15

- a. What are the provisions of minutes of the meeting as per the Act?
- b. Who is Chairman? Discuss his/her duties & functions.
- c. Explain the term Proxy. What are the rights of members to appoint a proxy?

Q.4 Answer Any Two of the following. 15

- a. Explain the importance of dematerialization.
- b. Who are the participants in dematerialization?
- c. What are the advantages of listing of the securities to listed companies?

Q.5 Answer Any Two of the following. 15

- a. Define Dividend. Discuss the provisions for the declaration of dividends.
- b. Brief the procedure of winding up the company by the tribunal.
- c. Give the specimen of Minutes of the Annual General Meeting

Q.6 Write notes on Any Four out of Six. 20

- a. Scripts
- b. Agenda
- c. Qualification of Director
- d. Proxy
- e. Charges
- f. Penalties

[वेळ: ३ तास]

[गुण:100]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३ प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ अ खालील पर्यायातून सर्वात योग्य उत्तर निवडा. (कोणतेही दहा)

१०

१. संचालक म्हणजे _____ च्या गटातील एक व्यक्ती जी कंपनीच्या विशिष्ट क्षेत्राचे नेतृत्व करते किंवा देखरेख करते.

(व्यवस्थापक, नेते, पर्यवेक्षक, संचालक)

२. _____ करण्यास सक्षम असलेली कोणतीही व्यक्ती संचालक होऊ शकते.

(ठराव, करार, बाँड, सार्वजनिक)

३. जेव्हा घटनापत्रक किंवा नियमावलीच्या मर्यादेबाहेरील करार केले जातात तेव्हा _____ जबाबदार असतात .

(संचालक, व्यवस्थापक, पर्यवेक्षक, नेते)

४. कंपनीचे _____ संचालक प्रवर्तकांद्वारे नियुक्त केले जातात आणि त्यांची नावे नियमावलीमध्ये नमूद केली जातात.

(प्रथम, द्वितीय, पर्याय, बाँड)

५. प्रथम संचालकांनी _____ समोर महितीपत्रक दाखल करण्यापूर्वी आणि सादर करण्यापूर्वी त्यावर स्वाक्षरी करणे आवश्यक आहे.

(जनते, भागधारका, कंपन्यांचे निबंधका, लेखापरीक्षका)

६. _____ ना त्यांची इच्छा असल्यास निवडून आलेल्या संचालकांना काढून टाकण्याचा अधिकार आहे.

(सार्वजनिक, भागधारक, आरओसी, लेखापरीक्षक)

७. कायद्याच्या कलम १६५ अन्वये, वैधानिक अहवालाची प्रत वैधानिक बैठकीच्या किमान _____ आधी कंपनीच्या प्रत्येक सदस्याला पाठवणे मंडळाचे कर्तव्य आहे.

(२१ दिवस, ३० दिवस, ४५ दिवस, ५० दिवस)

८. कंपनीच्या _____ चीच अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती केली जाऊ शकते.

(व्यवस्थापका, संस्थापका, संचालका, लेखापरीक्षका)

९. _____ ही आर्थिक नोंदींचे पुनरावलोकन आणि अचूकता सत्यापित करण्यासाठी आणि कंपनी कर कायदांचे पालन करतात याची खात्री करण्यासाठी अधिकृत व्यक्ती आहे.
(व्यवस्थापक, लेखापरीक्षक, संचालक, आरओसी)

१०. कंपनी (सुधारणा) कायदा _____ अंतर्गत कलम २२७ च्या उप-कलम (१अ) समाविष्ट करून ऑडिटरची कर्तव्ये वाढवण्यात आली आहेत.
(१९६५, १९५६, १९५२, १९६२)

११. प्रत्येक वार्षिक सर्वसाधारण सभा कामकाजाच्या वेळेत, म्हणजे _____ ते सायंकाळी ६ दरम्यान बोलावली जाईल.
(सकाळी १०, सकाळी ९, सकाळी ९.३०, सकाळी १०.३०)

१२. कंपनीच्या स्थापनेपासून _____ च्या आत पहिली बोर्ड बैठक घेणे बंधनकारक आहे.
(२१ दिवस, ३० दिवस, ४५ दिवस, ५० दिवस)

ब खालील विधाने सत्य किंवा असत्य आहेत की नाही ते सांगा. (कोणतेही दहा) १०

१. धारण केलेल्या इलेक्ट्रॉनिक प्रतिभूतींचे रूपांतर करण्याच्या प्रक्रियेला भौतिकीकरण म्हणतात.
२. एकापेक्षा जास्त कंपन्यांच्या प्रतिभूतींना डिमटेरियल करण्यासाठी एकच DRF वापरला जातो.
३. डिपॉझिटरी एक केंद्रीय प्रणाली म्हणून कार्य करते जिथे सर्व सिक्युरिटीज इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात ठेवल्या जातात. हे सर्व व्यवहारांचे रेकॉर्ड ठेवते.
४. BOSS सध्या भारतातील ३५९ शहरांमध्ये असलेल्या २५,००० ट्रेडर वर्कस्टेशन्समध्ये कार्यरत आहे.
५. सिक्युरिटीज कॉन्ट्रॅक्ट रेग्युलेशन अॅक्ट, १९५६ च्या कलम २१ मध्ये अशी तरतूद आहे की केंद्र सरकार पब्लिक लिमिटेड कंपनीला त्याचे शेअर्स/सिक्युरिटीज मान्यताप्राप्त स्टॉक एक्स्चेंजमध्ये सूचीबद्ध करणे अनिवार्य करू शकते.
६. जेव्हा एखादी कंपनी आपल्या भागधारकांना स्क्रिप डिव्हिडंड ऑफर करते, तेव्हा ती त्यांना अधिक शेअर्सच्या स्वरूपात किंवा रोख स्वरूपात लाभांश मिळविण्याचा पर्याय देते.
७. घोषणेच्या तारखेपासून ३० दिवसांच्या आत लाभांश भरावा लागेल.
८. कंपनी कायदा, २०१३ अंतर्गत वैधानिक अहवाल अनिवार्य आहेत.
९. कंपनी कायदा, २०१३ ला २९ ऑगस्ट, २०१३ रोजी भारताच्या राष्ट्रपतींची संमती प्राप्त झाली आणि नवीन तरतुदी लागू केल्या ज्यामुळे नवीन कायदांतर्गत नियमांचे पालन न केल्याबद्दल कठोर दंड आकारला जातो .

१०. संचालक मंडळ अहवाल कंपनीच्या प्रगतीबद्दल त्याच्या भागधारकांना तसेच इतरांना उपयुक्त माहिती प्रदान करतो.

११. लेखापरीक्षकाचा अहवाल हा कंपनीचा वैधानिक अहवाल असतो ज्यामध्ये कंपनीची खाती कायद्याच्या तरतुदीनुसार बनवली जातात की नाही हे नमूद केले जाते.

१२. अंतिम लाभांश सर्वसाधारणपणे वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये घोषित केला जातो.

- प्र.२ खालील तीनपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. १५**
- अ. संचालक परिभाषित करा. कंपनीतील त्यांचे कायदेशीर स्थान थोडक्यात सांगा.
 ब. कंपनी ऑडिटरचे अधिकार काय आहेत?
 क. संचालकांना काढून टाकण्याच्या प्रक्रियेवर चर्चा करा.
- प्र.३ खालील तीनपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या . १५**
- अ. अधिनियमानुसार सभेच्या इतिवृत्तात काय तरतुदी आहेत?
 ब. अध्यक्ष कोण आहे? त्याची/तिची कर्तव्ये आणि कार्ये यावर चर्चा करा.
 क. प्रॉक्सी या शब्दाचे स्पष्टीकरण करा. सदस्यांना प्रॉक्सी नियुक्त करण्याचे अधिकार काय आहेत?
- प्र.४ खालील तीनपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या . १५**
- अ. डीमटेरियलायझेशनचे महत्त्व समजावून सांगा.
 ब. डीमटेरियलायझेशनमध्ये सहभागी कोण आहेत?
 क. सूचिबद्ध कंपन्यांना सिक्युरिटीज सूचीबद्ध करण्याचे फायदे काय आहेत?
- प्र.५ खालील तीनपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. १५**
- अ. लाभांश परिभाषित करा. लाभांश जाहीर करण्याच्या तरतुदींची चर्चा करा.
 ब. न्यायाधिकरणाद्वारे कंपनी बंद करण्याच्या प्रक्रियेची थोडक्यात माहिती द्या.
 क. वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या इतिवृत्ताचा नमुना द्या.
- प्र.६ टिपा लिहा . (कोणतेही चार) २०**
- अ. स्क्रिप्ट
 ब. कार्यक्रम पत्रिका
 क. संचालकाची पात्रता
 ड. प्रॉक्सी
 इ. शुल्क
 फ. दंड